

Tisk a informace

Tribunál Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 22/22
V Lucemburku dne 2. února 2022

Rozsudek ve věci T-399/19
Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo v. Komise
(Zamítnutí stížnosti)

Tribunál zrušil rozhodnutí Komise zamítající stížnost podanou polským velkoobchodníkem

Komise nedodržela základní práva tohoto polského velkoobchodníka v rámci řízení, které vedlo k přijetí uvedeného rozhodnutí

V letech 2011 až 2015 přijala Evropská komise několik opatření, aby prošetřila fungování trhů se zemním plynem ve střední a východní Evropě. V tomto rámci zahájila šetření vůči společnostem Gazprom PJSC a Gazprom export LLC (dále jen společně „Gazprom“) ohledně dodávek zemního plynu v osmi členských státech, a sice v Bulharsku, České republice, Estonsku, Lotyšsku, Litvě, Maďarsku, Polsku a na Slovensku (dále jen „dotčené státy“).

Komise dne 22. dubna 2015 zaslala Gazpromu oznámení námitek¹, v němž mu vytýkala zneužití jeho dominantního postavení na vnitrostátních předcházejících trzích s velkoobchodními dodávkami zemního plynu v dotčených zemích s cílem zabránit volnému pohybu zemního plynu v těchto zemích, v rozporu s článkem 102 SFEU, který takové zneužití zakazuje.

Komise měla v oznámení námitek zejména za to, že Gazprom podmiňoval dodávky plynu v Polsku získáním určitých záruk ohledně infrastruktury pro přepravu plynu. Tyto záruky se údajně týkaly toho, že žalobkyně, polský velkoobchodník, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S. A., bude souhlasit s vyšší kontrolou Gazpromu nad správou investic do polského úseku plynovodu Jamal, jednoho z hlavních tranzitních plynovodů v Polsku (dále jen „výtky týkající se Jamalu“).

Rozhodnutím ze dne 24. května 2018² Komise schválila a učinila povinnými závazky předložené Gazpromem v reakci na obavy Komise týkající se hospodářské soutěže a ukončila v této věci správní řízení.

Souběžně s tímto řízením podala žalobkyně dne 9. března 2017 stížnost na zneužívající praktiky Gazpromu, které se z velké části překrývaly s obavami Komise vyjádřenými v oznámení námitek. Tato stížnost zahrnovala tvrzení, podle kterých Gazprom v situaci nedostatku dodávek, v níž se nacházela žalobkyně v letech 2009 a 2010, podmínil uzavření smlouvy o dodávkách dodatečného množství plynu splněním podmínek směřujících zejména k posílení vlivu Gazpromu na správu polského úseku plynovodu Jamal (dále jen „tvrzení ohledně podmínek v oblasti infrastruktury“). Tato tvrzení částečně poukazovala na praktiky obdobné praktikám uvedeným ve výtkách týkajících se Jamalu.

Komise dne 23. ledna 2018 písemně sdělila žalobkyni, že zamýšlí stížnost zamítnout, a vyzvala ji, aby ve lhůtě čtyř týdnů vyjádřila své stanovisko (dále jen „dopis o záměru zamítnout stížnost“).

¹ V souladu s článkem 10 nařízení Komise (ES) č. 773/2004 ze dne 7. dubna 2004 o vedení řízení Komise podle článků [101] a [102 SFEU] (Úř. věst. 2004, L 123, s. 18; Zvl. vyd. 08/03, s. 81).

² Rozhodnutí C(2018) 3106 final týkající se řízení podle článku 102 SFEU a článku 54 Dohody o EHP (věc AT.39816 – Předcházející trhy pro dodávky zemního plynu ve střední a východní Evropě (Úř. věst. 2018, C 258, s. 6). Žalobkyně podala žalobu na neplatnost tohoto rozhodnutí, kterou Tribunál nicméně zamítl rozsudkem ze dne 2. února 2022, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo v. Komise (Závazky Gazprom), [T-616/18](#) (viz rovněž TZ č. 21/22).

Rozhodnutím ze dne 17. dubna 2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“)³, Komise stížnost podanou žalobkyní zamítla.

Komise v rámci svého přezkumu odlišila tvrzení obsažená ve stížnosti, která se vztahovala k obavám týkajícím se hospodářské soutěže, které byly pokryty závazky Gazpromu, od ostatních tvrzení obsažených v této stížnosti, přičemž v rámci této druhé kategorie tvrzení zamítla ta tvrzení, která se týkala podmínek v oblasti infrastruktury.

Žalobkyně podala žalobu na neplatnost napadeného rozhodnutí, které osmý rozšířený senát Tribunálu vyhověl.

Posouzení Tribunálu

Tribunál v první řadě zkoumal tvrzení žalobkyně, kterými posledně uvedená Komisi vytýká, že porušila její právo být vyslechnuta a informována v rámci správního řízení zahájeného v návaznosti na stížnost žalobkyně.

V tomto ohledu Tribunál nejdříve připomněl, že podle čl. 7 odst. 1 nařízení č. 773/2004, jestliže je Komise toho názoru, že informace, které má k dispozici, nejsou dostatečným důvodem k prošetření stížnosti, sdělí stěžovateli důvody, které ji k tomu vedou, a stanoví mu lhůtu k vyjádření písemného stanoviska.

V dopise o záměru zamítnout stížnost zaslaném žalobkyni na základě tohoto ustanovení měla Komise zvláště za to, že nebyly dány dostatečné důvody k dalšímu šetření tvrzení týkajících se podmínek v oblasti infrastruktury z důvodu omezené pravděpodobnosti prokázání porušení článku 102 SFEU vůči Gazpromu. Tento předběžný závěr vycházel ze dvou důvodů, totiž jednak z rozhodnutí Úřad Regulaci Energetiky (polský energetický regulační úřad), které provozovatele polského úseku plynovodu Jamal, společnost Gaz-System S. A. osvědčuje jako nezávislého provozovatele soustavy (dále jen „certifikační rozhodnutí“), a jednak z „mezivládního kontextu“ vztahů mezi Polskou republikou a Ruskou federací v plynárenské oblasti.

Přitom Komise sice v napadeném rozhodnutí učinila odkaz na certifikační rozhodnutí jako důvod na podporu svého závěru o omezené pravděpodobnosti prokázání protiprávního jednání v rámci tvrzení týkajících se podmínek v oblasti infrastruktury, avšak v tomto rozhodnutí rovněž uvedla odkaz na takzvanou výjimku státního zásahu jakožto druhý důvod.

Tribunál tedy připomněl, že výjimka státního zásahu, která musí být uplatňována restriktivně, umožňuje vyjmout protisoutěžní jednání z působnosti článků 101 a 102 SFEU, pokud je daný podnik k uvedenému jednání nucen vnitrostátními právními předpisy, právním rámcem vytvořeným těmito právními předpisy nebo nátlakem vnitrostátních orgánů, jemuž nelze odolat.

Tribunál přitom konstatoval, že tato výjimka není uvedena v odpovídajících úvahách obsažených v dopisu o záměru zamítnout stížnost, který předcházel napadenému rozhodnutí. Vzhledem ke zvláštní povaze výjimky státního zásahu, která podnik zbavuje odpovědnosti, a k tomu, že judikatura neuznala její použití v případě státního nátlaku ze strany třetího státu, měla Komise, aby umožnila žalobkyni být v tomto ohledu vyslechnuta, v dopise o záměru zamítnout stížnost výslovně uvést, že předběžné posouzení vychází z možného případu uplatnění této výjimky. Podle Tribunálu nemohla Komise od žalobkyně očekávat, že rozpozná tento implicitní důvod ve skutečnostech obsažených v uvedeném dopise.

V důsledku toho **Komise tím, že uvedené informace v dopise o záměru zamítnout stížnost neposkytla, porušila svou povinnost informovat žalobkyni** na základě čl. 7 odst. 1 nařízení č. 773/2004. Tribunál měl dále na základě písemností ve spise za to, že kdyby k tomuto porušení nařízení č. 773/2004 nedošlo, napadené rozhodnutí by mohlo mít, pokud jde o důvod spojený

³ Rozhodnutí Komise C(2019) 3003 final ze dne 17. dubna 2019 o zamítnutí stížnosti (věc AT.40497 – Polské ceny plynu).

s výjimkou státního zásahu, jiný obsah, takže toto porušení může vést ke zrušení tohoto rozhodnutí.

Toto zrušení je nicméně důvodné, pouze pokud by druhý důvod uvedený v napadeném rozhodnutí a spojený s certifikačním rozhodnutím nepodporoval závěr Komise o omezené pravděpodobnosti prokázání protiprávního jednání Gazpromu v rámci tvrzení týkajících se podmínek v oblasti infrastruktury.

V tomto ohledu a ve druhé řadě Tribunál konstatoval, že Komise nemohla tomuto certifikačnímu rozhodnutí přiznat rozhodující význam, aniž zohlednila skutečnost, že výrok tohoto rozhodnutí vyžadoval, aby byl provoz kompresních a měřicích stanic polského úseku plynovodu Jamal, zajišťovaný společností společně vlastněnou žalobkyní a Gazpromem, převeden na společnost Gaz-System, a aniž vzala v úvahu okolnosti, za kterých k tomuto převodu nedošlo.

Tribunál dále uvedl, že Komise tím, že se opřela o zjištění a posouzení uvedená v certifikačním rozhodnutí, jež se týkala investic do polského úseku plynovodu Jamal, omezila tvrzení uvedená ve stížnosti pouze na rozsah výtek týkajících se Jamalu, uvedených v oznámení námitek, zatímco dotčené praktiky byly odlišné povahy a překračovaly tuto samotnou otázku investic.

Tribunál měl tedy za to, že **se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení, když odkázala na certifikační rozhodnutí na podporu svého závěru o omezené pravděpodobnosti prokázání porušení článku 102 SFEU ze strany Gazpromu v rámci tvrzení týkajících se podmínek v oblasti infrastruktury.**

Tribunál v důsledku tohoto zjevně nesprávného posouzení a předchozího konstatování porušení čl. 7 odst. 1 nařízení č. 773/2004 spočívajícího v tom, že Komise nedodržela svou povinnost informovat žalobkyni o důvodu vycházejícím z výjimky státního zásahu, napadené rozhodnutí zrušil.

UPOZORNĚNÍ: Proti rozhodnutí Tribunálu lze ve lhůtě dvou měsíců a deseti dnů od jeho oznámení podat k Soudnímu dvoru kasační opravný prostředek omezující se jen na právní otázky.

UPOZORNĚNÍ: Cílem žaloby na neplatnost je zrušení aktů orgánů Unie, které jsou v rozporu s právem Unie. Za určitých podmínek mohou členské státy, evropské orgány i jednotlivci podat žalobu na neplatnost k Soudnímu dvoru nebo Tribunálu. Je-li žaloba opodstatněná, akt bude zrušen. Příslušný orgán je povinen odstranit případnou právní mezeru vzniklou v důsledku zrušení aktu.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který Tribunál nezavazuje.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.